

Kunduz och Nuristan till andra organisationer

TEXT: BENGT KRISTIANSSON

SAK har genomfört *Basic Package of Health Service*, BPHS, (regeringens program för primärhälsovård) i de fyra provinserna Kunduz, Wardak, Nuristan och Paktika. EU har finansierat två av dessa och Världsbanken de två andra. SAK var den första organisationen i Afghanistan som genomförde BPHS och Kunduz var den första provinsen för denna nya modell. Det innebar en pionjärinsats som började 2003 och som vi har lärt oss mycket av.

I våras utlystes en ny ansökningsomgång för BPHS i de tio provinser som finansieras av EU. Den beräknade starten var den 1 juni 2007. SAK lämnade in anbud med ansökningar för fortsatt genomförande i både Kunduz och Nuristan. Urvalsprocessen startade och en kommitté inom EU-kontoret i Kabul rangordnade anbuden utifrån projektansökan och budget. Härutöver har inte andra kriterier gjorts kända. Tidigare insatser och meriter, lokal kompetens och kontinuitet ingick inte. EU-kontoret gjorde bedömningen att andra organisationers projektansökningar var bättre. Den brittiske organisationen *Merlin* fick Kunduz och den amerikanska *International Medical Corps* (IMC) fick Nuristan. Bedömningsgrunderna som gjorts för de olika ansökande organisationerna är inte offentliga och SAK har inte fått någon sådan information. SAK är inte ensam i denna situation. Ingen enda genomförare av BPHS fick fortsätta i sina tidigare provinser.

Ett bakslag

Förlusten av två BPHS-provinser utgör ett bakslag, har väckt besvikelse och förstämning och utgör en prestige-förlust. I sin tur har denna erfarenhet initierat en självkritisk granskning

SAK i Nuristan.

inom SAK. Det utgör en tydlig påminnelse om att sjuk- och hälsovården, liksom mycket annat bistånd i Afghanistan, numera är en konkurrensutsatt sektor. Detta måste SAK kunna hantera genom att förbättra och stärka sin kompetens, inte bara i genomförande utan också i den krävande konsten att skriva goda ansökningar. Kring Kunduz-projektet kan vi nog bara konstatera att SAK misslyckats med sin ansökan, men också genomförandet har där inneburit en del problem.

Förtroende i Nuristan

I Nuristan är bilden mera oklar. Lokala politiker, byråd och befolkningsgrupper, liksom personal, har engagerat sig för att utöva påtryckningar på EU och hälsoministeriet för att SAK ska fortsätta ha ansvar för BPHS i Nuristan. Befolkningen där har direkt och via ombud uttryckt stort förtroende för SAKs insatser och tydligt deklarerat att de står bakom det projektförslag som SAK lämnat till EU. Hur EU och hälsoministeriet kommer att hantera frågan är oklart, hela två veckor efter det att det nya kontraktet skulle ha börjat gälla. I skrivande stund finns inget beslut fattat.

SAK kommer att söka samarbete med de nya organisationerna för att

insatser inom hälsobiståndet i både Kunduz och Nuristan. SAK söker också samarbete inom specifika sektorer, särskilt i frågor som berör kvinnors och barns hälsa. Exempelvis vill SAK gärna fortsätta att arbeta med bland annat barnmorskeutbildning, vaccinationsfrågor och mänskliga rättigheter inom dessa provinser.

För årets verksamhet innebär det att vi minskar budgeten med tolv procent. Ledningen har redan påbörjat de förändringar som blir följden – vissa nedskärningar inom administration och på hälsoenheten centralt, förändringar som bedöms hanterliga utan större verksamhetsförändringar i övrigt. De flesta av våra anställda på dessa projekt kommer förhoppningsvis att få fortsätta att arbeta med de nya organisationerna. Och SAK fortsätter givetvis sina åtaganden inom BPHS i både Wardak och Paktika.

Bengt Kristiansson är SAKs generalsekreterare.